№ 244. Środa 26. Października 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co Środy kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Ogłoszenie.

W skutek reskryptu wysokiego ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 12. b. m. l. 24110 został na pokrycie potrzeby krajowej w roku administracyjnym 1860, dodatek w kwocie 7 nowych krajcarów od każdego reńskiego stałych podatków (włącznie z nadzwyczajnym wojną spowodowanym dodatkiem do ostatnich) a na pokrycie kosztów oswobodzenia gruntów od ciężaru dodatek w kwocie 44 nowych krajcarów wyznaczony i ma być pobierany.

To podaje się niniejszem z tym dodatkiem do wiadomości powszechnej, że względem poboru i obliczenia tego dodatku podatkowego i względem podatku dochodowego od owych stałych poborów, którym według najwyższego postanowienia z d. 25. listopada 1855 i według wydanych w skutek takowego specyalnych postanowień uwolnienie od płacenia dodatków na potrzeby krajowe i oswobodzenia gruntów od ciężaru nie przysłuża, będą wydane potrzebne zarządzenia.

Z c. k. galicyjskiego Namiestnictwa.

We Lwowie dnia 24. października 1859.

Pruski radca rządowy i jeneralny dyrektor c. k. uprzywil. towarzystwa akcyonaryuszów dla fabrykacyi cukru w Galicyi *W. Teodor Jakub Bredt*, ofiarował kwotę 200 zł. $39^5/_{10}$ c. wal. austr. przyznaną sobie za koszta podróży, podejmowanej do Lwowa na zaproszenie komisyi obradującej nad stosunkami fabrykacyi cukru burakowego, na potrzeby szkół trywialnych w obrębie byłego państwa Tłumackiego.

C. k. galicyjskie Namiestnictwo oddając ten dar podług życzenia szanownego dawcy na przeznaczony użytek, uważa za miły obowiązek podać ten szlachetny i pożyteczny dla ogółu czyn z wyrazem podziękowania do wiadomości powszechnej.

Lwów, 20. października 1859.

Ofiary na utworzenie korpusu ochotników w obwodzie stanisławowskim.

I. *W powiecie stanisławowskim* ofiarowali: WW. właściciele dóbr: Antoni Mysłowski z Mykietyniec 20zł., Ignacy Passakas w Kołodziejówce 24zł., państwo Uhrynów dolny 30zł. 25c.; gminy: Opryszowce 37zł. 16c., Jamnica 41zł., Cieżów 36zł. 23c., Uhrynów górny 18zł. 90c., Pacyków 24zł. 96c., Bednarów 4zł. 50c., Zagwoźdź z Rybnem obligacyę z dnia 29. czerwca 1794 r. nr. 8306 na 132zł. 30 kr. i obligacyę z dnia 29. stycznia 1795 r. nr. 2623 na 20zł. 45c., nareszcie obligacyę wojennej pożyczki z dnia 1go sierpnia 1799 nr. 15.206 na 33zł. $24^4/_8$ kr., i taką samą obligacyę z dnia 1. marca 1801 nr. 15917 na 33zł. $24^4/_8$ kr., hrabina Fredro z Pacykowa 23zł. 16c., gmina Uhrynów górny 17zł. 10c., gmina Krechowce 28zł. 89c., członkowie chrześciańskiej gminy Stanisławowa 228zł. 86c. Razem 535zł. 1c. wal. austr. i 220 zł. 4 kr. m. k. w obligacyach.

II. *W powiecie manasterzyskim:* Artur hrabia Poniński, właściciel dóbr Kowalówka 25zł., gmina Trościance 14zł. 70c., żydowska gmina Barysz 4zł. 20c., Michał Nadachowski, dzierzawca dóbr w Baryszu 5zł., Zeno Demianowski, c. k. nadzorca drogowy w Baryszu 5zł., Adolf hr. Poniński, właściciel dóbr w Kowalówce 25zł., Antoni Maramorosz, r. k. proboszcz w Baryszu 5zł. 25c., gmina Konczaki stare 5zł. 25c., Maurycy Zielonka, nadzorca drogowy w Pobereżu 6zł., Władysław hr. Karnicki, właściciel dóbr w Uściu 80zł., żydowska gmina Manasterzyska 37zł. 15c., żydowska gmina Uście 14zł., chrześciańska gmina Manasterzyska 30zł., Onufry Wanczycki, g. k. proboszcz w Baryszu 2zł., Izak Grosberg z Konczak 1zł. Razem 259zł. 55c.

Dla wzniesienia dobrze uporządkowanej szkoły parafialnej w *Tyrawie wołoskiej* obwodu sanockiego zobowiązała się gmina tamtejsza składać każdoczesnemu nauczycielowi, który oraz pełnić ma także i służbę organisty, tytułem rocznego uposażenia 42zł. w. a. i 3 korce owsa, utrzymywać w dobrym stanie budynek na szkołę i pomieszkanie dla nauczyciela odstąpiony tymczasowo przez miejscowego r. k. proboszcza, i co właściwie przeznaczony był dawniej dla wikarego, a w razie potrzeby albo wybudować własnym kosztem nowe zabudowanie, lub je wynająć. Oprócz tego zobowiązała się gmina ta dostarczyć potrzebne przybory szkolne, a nadal utrzymywać je w dobrym zawsze stanie.

W tej mierze zobowiązała się także i przynależna gmina Rozpucie przyczynić się do uposażenia nauczyciela roczną składką 21zł. w. a., a dla utrzymania w dobrym stanie budynku szkolnego i pomieszkania dla nauczyciela dostawić robotników zwyczajnych, którzy przez 30 dni pracować mają około naprawy tych budynków.

Dalej zobowiązała się właścicielka Tyrawy wołoskiej, pani Julia Krajewska wydawać na opał szkoły z lasów swoich bezpłatnie i co roku 6 n. a. sągów drzewa opałowego, a na zbudowanie nowej szkoły i pomieszkania dla nauczyciela wyznaczyć od razu budulec potrzebny. Niemniej i mąż jej, p. Leon Krajewski odstąpił z własnych swych gruntów bezpłatnie i na zawsze 7 morgów 120 □ sążni pola na utrzymanie nauczyciela, który jednak obowiązany będzie opłacać przypadający ztąd podatek gruntowy.

Okazane tym sposobem usiłowania chwalebne dla podźwignienia szkół ludowych podaje się niniejszem z należytem uznaniem do wiadomości powszechnej.

Sprawy krajowe.

(Podział i rozkład rozwiązanego ministerstwa handlu.)

Własnoręczne pisma Jego c. k. Mości.

Wiedeń, 23. paźdz. *Gazeta wiedeńska* zawiera następujące najw. pisma własnoręczne Jego c. k. Apost. Mości:

Kochany hrabio Grünne! Uwalniając Cię miłościwie na własne żądanie od obowiązków Mojego pierwszego adjutanta jeneralnego, mianuję Cię nadkoniuszem Moim, a w uznaniu znakomitych, wiernych i z własnem poświęceniem się usług dla Mnie położonych, nadaję Ci wielki krzyż mojego orderu św. Szczepana.

Jest to Mojem życzeniem, byś i nadal pozostawał na posadzie kapitana Mojej gwardyi żandarmów, a czynności urzędowe kancelaryi centralnej zdał na ręce feldmarszal-lieutenanta hr. Franciszka *Crenneville*, którego mianuje Moim pierwszym adjutantem jeneralnym.

Schönbrunn, 20. października 1859.

Franciszek Józef, r. w.

„Kochany baronie Kellner! Uwalniając Cię w łasce Mojej od dotychczasowej posady Mego jeneralnego adjutanta nadaję Ci w uznaniu znakomitych zasług, jakie świadczyłeś Mi z całym poświęceniem w tym charakterze, Mój order żelaznej korony pierwszej klasy z opuszczeniem tax, i mianuję Cię nadliczbowym porucznikiem Mojej pierwszej przybocznej gwardyi arsierów.

Schönbrunn, 20. października 1859.

Franciszek Józef r. w."

— Jego c. k. Apostolska Mość raczył najwyższem pismem własnoręcznem z 21. b. m. dogadzając prośbie barona *Hübnera*, uwolnić go najłaskawiej od funkcyi c. k. ministra policyi a w miejsce jego mainować radcę dworu w nadzwyczajnej funkcyi przy ministeryum cesarskiego dworu i spraw zewnętrznych *Adolfa barona Thierry*, swoim ministrem policyi.

— Jego c. k. Apost. Mość rozkazał najwyż. postanowieniem z 12. września r. b., by sprawy ministerstwa handlu, rękodzielnictwa i budowli publicznych rozwiązanego najw. pismem własnoręcznem z 21. sierpnia rozdzielono w następujący sposób między ministerstwa spraw zewnętrznych, wewnętrznych, finansów, wyznań i oświecenia publicznego, z przydzieleniem niektórych także i naczelnej zwierzchności kontroli rachunkowej.

Ze spraw, które potąd wchodziły w zakres działalności wspomnionej zwierzchności centralnej, przydzielone być mają:

I. Ministerstwu Domu cesarskiego i spraw zewnętrznych.

Sprawy wszystkich konzulatów, tak austryackich za granicą, jak i zagranicznych w Austryi.

II. Ministerstwu spraw wewnętrznych.

A. Co do rzemiośł i zarobkowości w ogóle.

Rozstrzygnięcie w ostatniej instancyi względem nadania i zakresu koncesyi fabrycznych i handlowych, jak niemniej i rzemiosł;

dalej kierownictwo i rozstrzygnięcie wszystkich spraw administracyjnych gremiów handlowych, korporacyi, cechów i innych stowarzyszeń rzemieślniczych;

wszystkie sprawy handlu obnośnego;

współdziałanie przy wzniesieniu i uregulowaniu szkół przemysłowych, które wyraźnie wpływają na rękodzielnictwo;

wszystkie sprawy odnoszące się do przywilejów i koncesyi na jarmarki; do myta prywatnego na gościńcach, mostach i przewozach prywatnych, tudzież co do ochrony wzorów i znaków kupieckich.

B. W sprawach budownictwa.

Wszystkie sprawy budowli gościńców, budowli wodnych i górniczych, z wyjątkiem kolei żelaznych.

III. Ministerstwu finansów.

A. W sprawach handlu i żeglugi.

Wszelkie indukta i uprzednie negocyacye względem zawarcia traktatów internacyonalnych odnoszących się do handlu, tudzież do żeglugi na morzu i na rzekach — a mianowicie na Dunaju, Wiśle i na Padzie, jak niemniej czuwanie nad dotrzymaniem i wykonaniem tych traktatów;

sprawy izb handlowych, a mianowicie potwierdzenie wyboru prezydentów izb handlowych, a w ogóle przestrzeganie przepisów wydanych dla izb rzeczonych;

rozpoznawanie i potwierdzenie statutów stowarzyszeń dla podźwignienia przemysłu, handlu i żeglugi stosownie do odnoszących się ustaw;

zakres działalności przy wzniesieniu i uregulowaniu zakładów obrotowych, kredytowych, pożyczkowych i dyskontowych, co do giełd i spraw sensalskich, jak niemniej i zwierzchnictwo karne nad temi zakładami;

współdziałanie podczas rewizyi prawodawstwa handlowego, wexlowego i nawigacyjnego, przy wzniesieniu i uregulowaniu szkół realnych i żeglarskich, jak niemniej i politechnicznych, a dalej przy wszystkich urządzeniach i przepisach wychodzących od innych ministerstw, i które odnoszą się wyraźnie do handlu i żeglugi;

sprawy odnoszące się do marynarki i kwarantany, a zatem łącznie z budownictwem okrętów, z rybołowstwem na morzu, ze sprawami służby portowej i budowy portów, z policyą morską i w portach, z latarniami nadmorskiemi i z opłatą w tej mierze, a dalej co do spraw centralnej zwierzchności morskiej z jej urzędnikami i wydziałami urzędowemi, i co do Lloydy austryackiego;

zestawienie i ogłoszenie sprawozdań handlowych i konzularnych, a w ogóle wszystkich uwag nad polityką handlową, tudzież ekonomią polityczną i narodową;

zarząd c. k. skarbowej fabryki porcelany i rozstrzyganie wszystkich spraw administracyjnych w tej mierze.

B. W sprawach budownictwa.

a) Przyzwolenie na nowe budowy, reparacye, odnowy, przebudowania, uzupełnienie itd., jeśli to się odnosi do kolei żelaznych, z zastrzeżeniem wpływu przynależnego ministerstwu spraw wewnętrznych ze stanowiska administracyi politycznej co do linii podbudowań, policyi budowniczej, wywłaszczenia itd.

b) Wpływ przy zakładaniu nowych gościńców i kanałów spławnych przeznaczonych do połączenia krain obszerniejszych, przy wyprostowaniu znaczniejszem gościńców i przy regulacyi rzek spławnych, a to nietylko pod względem finansowym, lecz odtąd także i pod względem komercyalnym.

C. W sprawach zakładów komunikacyjnych.

Wszystkie sprawy odnoszące się do skarbowych i prywatnych kolei, do porządku technicznej administracyi kolei żelaznych, do telegrafów, spraw pocztowych i do wszystkich innych spraw co do środków transportu.

IV. Ministerstwu wyznań i oświecenia publicznego.

Sprawy komisyi centralnej dla rozpoznania i utrzymania zabytków budownictwa.

V. Naczelnej zwierzchności kontroli rachunkowej.

Sprawy statystyki administracyjnej.

Podział czynności, który zresztą nie ścieśni w niczem dalszego zakresu działalności władz centralnych mających wspólny wpływ w sprawach szczególnych, nastąpi z dniem 1. listopada 1859.

— Wenecki patryarcha zagaił prowincyonalny synod w Wenecyi dnia 18go b. m. Wszyscy szufragani byli obecni, z wyjątkiem złożonego słabością biskupa z Wicenzy, którego zastępował jeneralny wikaryusz. Każdy biskup wprowadził dwóch kanoników jako reprezentantów kapituły katedralnej i dwóch obradujących teologów. Niektórzy biskupi mieli ze sobą także i reprezentantów swoich kościołów kolegialnych. Wszyscy goście mieszkają w patryarchalnem seminaryum, gdzie już od ośmiu dni przed właściwem zagajeniem synodu zajęci byli przygotowawczemi robotami.

Ameryka.

(Czynności w izbach brazylijskich.)

Na posiedzeniu izby deputowanych brazylijskich 11. sierpnia przedłożył prezydent rady program nowego gabinetu. Osnowa jego w krótkich słowach jest taka: spokojna, ale bez uwłoczenia godności państwa polityka na zewnątrz, umiarkowanie i sprawiedliwość, ścisłe przestrzeganie konstytucyi i ustaw, materyalne i moralne polepszenie i najsumienniejsza oszczędność wewnątrz kraju. Na zapytanie, jak myśli gabinet postawić się do kwestyi bankowej, odpowiedział minister: kwestya waluty zasługuje na największą uwagę, organizacya niektórych banków jest niedokładna i nie daje dostatecznych rękojmi. Aby jednak wynaleźć środki zaradcze, należy z taką starannością i przezornością przystępować do dzieła, jak to w Anglii jest zwyczajem, a najpierw szczegółowem rozpoznaniem sądowem udowodnić gospodarskie i finansowe stosunki kraju. Dopiero po takiem rozpoznaniu byłoby ministeryum w stanie uczynić potrzebną inicyatywę.

Obrady sejmu, spokojniejsze od czasu utworzenia nowego gabinetu, tyczyły się szczególnie budżetu, który załatwiono stanowczo z przyzwoleniem na wszystkie przez ministeryum przedłożone żądania. — Odnośne komisye izby deputowanych przedłożyły sprawozdanie o wniosku do ustawy względem cywilnych małżeństw akatolików, a z niem także poprawiony wniosek.

Hiszpania.

(Obrady w Kortezach. — Przygotowanie wojenne. — Eskadra francuska.)

Madryt, 19. października. Pod tym dniem telegrafują: Obrady Kortezów nad budżetem toczą się. Temi dniami spodziewają się odpowiedzi państwa Maroko na zażądaną ze strony hiszpańskiego rządu rękojmię na przyszłość. Przygotowania do wojny idą nieprzerwanie.

— Francuska eskadra stoi teraz pod Rocadello. Ponieważ zatoka Algesiry nie jest zupełnie bezpieczną, obrał francuski admirał stacyę bezpieczniejszą.

Anglia.

(Wiadomości bieżące.)

Londyn, 20. października. Książę Napoleon był przedwczoraj w Holyhead, przybył o 8mej godzinie rano na statek „Great Eastern", zabawił u kapitana Harrison na śniadaniu i zwiedzał pomieniony okręt do godziny pół do dwunastej. Wczoraj po południu była znów ministeryalna rada w urzędowem mieszkaniu lorda Palmerstona w Downing-Street.

— Austryacki poseł hrabia Apponyi wrócił przedwczoraj ze Szkocyi do Londynu.

— P. Cobden odjechał do Paryża, gdzie bawi jego małżonka, i zatrzyma się kilka tygodni, chcąc jak słychać, prosić u Cesarza audyencyi, ażeby wyrozumieć myśl Cesarza co do handlu wolnego.

Francya.

(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.)

Paryż, 20. października. Wczoraj była w St. Cloud ministeryalna rada pod prezydencyą Cesarza. Dwór spodziewany jest dnia 26go b. m. w Compiegne, gdzie jenerał Fleury czyni przygotowania na powitanie Cesarza. *Patrie* donosi, że parowa fregata „Renommée", która pod pawilonem kontradmirała Page odpłynąć ma na indyjsko-chińskie wody, nie wypłynie przed początkiem listopada. Według tego samego dziennika fałszywą jest wiadomość, jakoby dywizya floty kontradmirała Jurrien de la Graviere otrzymać miała rozkaz przyłączyć się do pięciu francuskich okrętów pod komendą wiceadmirała Desfosses w Algesyrze.

Belgia.

(Powrót Króla.)

Bruxela, 19. października. Król powrócił dziś po południu o 4tej godzinie i zjechał na zamek Laeken.

Włochy.

(Nowy podział krajów sardyńskich. — Stan armii sardyńskiej.)

Turyn, 16. października. Według korespondencyi do *Siecle* ułożyć miał minister Ratazzi plan, ażeby nowe Lombardo-sardyńskie królestwo podzielić na ośm wielkich prowincyi, każda po 700.000 do 800.000 mieszkańców, każdą prowincyę na departamenta, te na dystrykta, każdy dystrykt na „circondari" (powiaty), a te na gminy, każda prowincya otrzyma gubernatora, któremu ma być przydany radca rządowy. W każdym departamencie stać będzie na czele intendant, a w każdej gminie syndyk. Wszystkich urzędników mianuje Król, syndyk jednak ma być obierany z grona radców gminy. Prowincyonalna rada w każdej prowincyi zgromadzać się ma raz do roku, gminna rada zaś dwa razy, t. j. na wiosnę i w jesieni. Budżety miast: Turyn, Genua, Medyolan itd. mają być przedłożone do potwierdzenia radzie państwa. Nowy podział kraju ma być uskuteczniony w ciągu następujących trzech lat.

— Z Chambery piszą, że według rozporządzenia ministra wojny wynosić ma stan sardyńskiej armii 100.000 ludzi wojska czynnego nie licząc w to korpusu karabinierów i wojsk marynarki. Prócz tej wojskowej siły liczyć będzie królestwo 600.000 narodowej gwardyi całkowicie uzbrojonej, a z której w razie wojny może być umobilizowana szósta część jak w ostatniej wojnie bataliony z Turynu i Genuy. Wojskowy kontyngens środkowych Włoch wynosi mniej więcej 30.000 ludzi, i nie jest policzony do armii sardyńskiej.

Niemce.

(Zmiany w taryfie celnego związku. — Zagodzenie spraw konstytucyjnych w Hessyi.)

Berlin, 19. października. Zmiany w taryfie uchwalone na jeneralnej konferencyi celnej w Harcburgu otrzymały, jak donoszą,

sankcyę wszystkich rządów celnego związku, i są już pod prasą, chcą ogłosić je jeszcze w tym miesiącu.

— Z Frankfurtu piszą do *Neue Pr. Ztg.*, że kurheski rząd, ażeby udowodnić, jak szczerze sprzyja federacyi, i chcąc załatwić stanowczo niezagodzoną od roku 1852 sprawę konstytucyi, oświadczył, że bezwarunkowo przystępuje do wszystkich wniosków wydziału sejmu związkowego.

W ten sposób nie wznieca kurheski rząd w tej sprawie żadnych dalszych trudności, lecz przyjmuje propozycye wydziału sejmu związkowego.

Dania.

(Zgromadzenie stanów szlezwickich zapowiedziane.)

Flensburg, 18go października. *Kieler E. Bl.* pisze, że szlezwiskie stany zgromadzą się z końcem przyszłego miesiąca. Oczekują z niecierpliwością, czy i jak zostanie załatwiona petycya, która ma być przedłożona zgromadzeniu względem języka.

Szwecya.

(Wyprawa do Japonii.)

Chrystyania, 15. października. Słychać, że departament marynarki zamierza przedłożyć na Stortingu projekt uzbroić norweską fregatę „St. Olaf", ażeby wspólnie z duńską i szwedzką fregatą przedsięwzięła wyprawę do Japonii dla zawiązania z tym krajem stosunków handlowych; przytem na norweskiej fregacie znajdować się ma także kilku uczonych. Część kosztów przypadających na Norwegię podają na 160.000 talarów, to jest 240.000 tal. pruskich. W razie zaś gdyby Storting niezezwolił na wysłanie fregaty i na wydanie pomienionej sumy, wówczas wysłaną zostanie zamiast fregaty „St. Olaf" korweta „Nornen", a wydatki wynosiłyby w tym wypadku tylko 85.000 talarów t. j. 127.500 tal. pr. Na zapytanie rządu oświadczył się komitet giełdy za wyprawą.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Pobyt Cesarza w Warszawie. — Poselstwo do Chin.)

Warszawa, 20. października. *Gazeta warszawska* donosi: Najjaśniejszy Pan w dniu wczorajszym o godzinie 9. rano, wraz z Jego Wysokością panującym Wielkim księciem sasko-wejmarskim, używać raczył przechadzki po ogrodzie Belwederskim. O godzinie 11½ Jego ces. Wys. Arcyksiążę austryacki Albert, odwiedził Jego ces. król. Mość w pałacu Belwederskim, gdzie wkrótce przybył także Jego król. Wys. książę Oranii. O godzinie 12½ Najprzewielebniejszy Arseniusz, arcybiskup warszawski i nowogeorgiewski, po powrocie do miasta tutejszego, miał szczęście przedstawić się Najjaśniejszemu Panu. Następnie Jego ces. król. Mość, w towarzystwie Najdostojniejszych gości swych, jako też swego i tychże gości orszaku, udał się konno na plac ujazdowski, gdzie odbyty został przegląd wszystkich wojsk garnizon warszawski składających, po ukończeniu którego, Najjaśniejszy Monarcha, wraz z wszystkiemi towarzyszącemi mu osobami, powrócił do Belwederu.

O godzinie 5. dany był w pałacu Belwederskim obiad, na który zaproszeni zostali goszczący w Warszawie książęta krwi.

Wieczorem o godzinie 9¾ Jego ces. król. Mość, w towarzystwie Jego Wys. panującego Wielkiego księcia sasko-wejmarskiego, przybył do b. zamku królewskiego, gdzie dany był przez jo. księcia Namiestnika królestwa świetny bal, na którym znajdowali się także dostojni zagraniczni goście, a zabawiwszy do godziny 1½, wraz z tymże W. księciem powrócił do Belwederu.

Petersburg, 10. października. Z wielką ciekawością wyglądamy tu dalszych wiadomości z Chin. Rząd nasz otrzymał już zapewne dokładne sprawozdania swego posła w Chinach, jenerała Ignatyewa, syna wojskowego gubernatora jeneralnego w Petersburgu. Stanowisko posła tego w Pekinie nie jest bardzo przyjemne, zwłaszcza kiedy spodziewanych kolegów jego angielskich i francuskich w tak przykry sposób z drogi zwrócono. Chińczycy bowiem nieradzi widzą obcych posłów w swojej stolicy, bez względu na to, czy poseł ten przybywa z Rosyi, z Francyi, lub z Anglii. Nietrzeba też sądzić o Chinach, by miały być niezdolne do silnej obrony, a jeśli poselstwo nasze doznało lepszego przyjęcia, to przypisać to należy wojnie zachodnich narodów z Rosyą. W razie złego przyjęcia lub niedopuszczenia posła naszego do Pekinu, nieopierałby się jenerał Ignatyew bynajmniej, a rząd cesarski nieuważałby zapewne tego za ubliżenie honorowi narodowemu. Przeciwnie, ustąpionoby Chińczykom i szanowano przesądy ich narodowe, gdyż tylko tym sposobem można było zabezpieczyć sobie na przyszłość wstęp do Pekinu. Zresztą okazała Rosya, że lepiej od Anglii zna się na dyplomacyi chińskiej.

Księstwa Naddunajskie.

(Reformy w Serbii.)

Belgrad, 13. października Ogłoszono dekret książęcy, na mocy którego wszystkim obywatelom serbskim „bez różnicy religii i narodowości" wolno jest zajmować się wszelką pracą lub zatrudnieniem; dekret ten obala — jak pisze *Pesth. Lloyd* — wszystkie dotychczas sprzeciwiające się temu ustawy, rozporządzenia i t. d. i nakazuje władzom wykonawczym, czuwać nad tem jak najściślej, ażeby żadnemu serbskiemu obywatelowi nieczyniono w tym względzie jakich trudności albo przeszkód. Tym dekretem zaprowadzono istotnie równouprawnienie żydów, i odtąd mogą prowadzić handel poza obrębem miasta Belgradu. — Ministeryum oświecenia oddzielono podobno od ministeryum sprawiedliwości, gdyż na to ostatnie nadano portefeuille dotychczasowemu prezesowi sądu apelacyjnego, Marynko Radowanowiczowi, a Ugryczyc, były minister sprawiedliwości i oświecenia, powraca do dawnego urzędu swego, jako prezes sądu kasacyjnego. Belgradzki miejski prefekt Dymitrewicz przeniesiony jest na szefa obwodowego, a miejsce jego zajmie tymczasowy były miejski prefekt Mikołaj Chrystycz. — Płace wyższych urzędników będą zmniejszone, i tak minister zamiast 2500 tal. będzie pobierać tylko 1800 tal.; senator zamiast 2000 tylko 1500 talarów. Płace niżej 600 talarów pozostaną i będą przezto polepszone, że dodatek do drożyzny w kwocie 50 talarów będzie policzony do płacy systemizowanej. Płace od 100 do 200 talarów będą kwotą 100-25 prct. polepszone.

Turcya.

(Sprawa spiskowych. — Wiadomości bieżące.)

Konstantynopol, 12. października. Z Marsyli telegrafują pod dniem 19. paźdz.: „Husein Basza oświadczył przy śledztwie, że sprzysiężenie wcale jeszcze niezostało przytłumione i że nieprzestanie istnieć, dopóki nie zmieni się postępowanie rządu. (Według *A. Z.* zaprzecza temu Husein Basza, by miał na myśli zgładzić Sułtana i ministrów, utrzymuje tylko, że dążył do obalenia panującego teraz stronnictwa.) Raport komisyi śledczej przedłożony został upłynionego tygodnia ministeryalnej radzie, która z tego osobny raport przedłoży Sułtanowi. Winowajcy podzieleni są na cztery klasy; ci co są z klasy pierwszej, mają być na śmierć skazani, jednak od Sułtana ułaskawieni. Wobec groźnego stanu rzeczy nieprzerwanie obradują reprezentaci mocarstw paryskiego kongresu. Jak wiadomo uczynili Porcie przedstawienia co do politycznego i finansowego stanu rzeczy, zalecili reformy a nawet zagrozili interwencyą Europy. Wszyscy dyplomaci porozumieli się w tej mierze zupełnie. Wezwany urzędnik z francuskiego ministeryum finansów, do tutejszego ministeryum, zapewne opuści Konstantynopol, gdyż dla trudności doznanych, zwątpił by się dały zorganizować tureckie finanse. Stan chrześciańskich prowincyi jest groźny. Obawiają się powstania w Serbii, Bosnii i Czarnogórze.

Komisya mianowana do rozpoznania spisku ukończyła już swe indagacye i wydała wyroki, które teraz są przedłożone sankcyi Sułtana. Dwóch najznaczniejszych spiskowych, umarło według *Triester Ztg.* w Kubebi. Okazało się, jak donosi *Journ. de Constantinople*, że spisek nie zagrażał chrześcianom w Turcyi.

Z Kanei nadeszły do Konstantynopola wiadomości, które donoszą o zupełnej spokojności na wyspie. Komisyi złożonej do rozpoznania ostatnich wypadków prezyduje Kabuli Effendi, turecki komisarz. Do tej komisyi należą także Husni Basza, jako jenerał-gubernator, tudzież niektóre tureckie i greckie znakomitości.

Azya.

(Poselstwo p. Ward z Ameryki do Chin.)

Journal of Commerce ogłasza z Nowego Jorku list jednego z oficerów statku „Pewhattan", który w misyi amerykańskiego posła p. Ward pisze: „Chinowie zatrzymali p. Ward w Szanghai pod tym pozorem, że „gdy prawo amerykańskiego posła: udać się do Pekinu, zagwarantowane jest tylko angielskim traktatem i osobnym artykułem przyjętym w amerykański traktat względem „równouprawnienia najwięcej uprzywilejowanego narodu", zatem należy się, ażeby angielski poseł udał się pierwszy. Zaś, jeżeli p. Ward upiera się jechać do Pekinu, musi się stosować do postanowień amerykańskiego traktatu, które mu dozwalają „udawać się tam, gdzie tego ważne wymagają sprawy", wówczas jednak na mocy traktatu przysłuża Cesarzowi a nie posłowi rozstrzygać w tej mierze. Na dalsze zapytanie posła odpowiadano mu, że ma prawo jechać z innymi posłami do Pekinu, jeżeli tam ważne ma sprawy. P. Ward oświadczył na to, że odjedzie z tym posłem któregokolwiek narodu, który odjeżdża najpierwej, oraz, że domaga się, ażeby go traktowano z temi samemi honorami jak innych; w przeciwnym razie nieprzystąpi do wymiany ratyfikacyi i wróci." (Jak wiadomo zmienił pan Ward po potyczce na rzece Pejho swoje postanowienie i dozwolił się transportować do Pekinu w zamkniętej skrzyni.)

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 22go października. Rząd piemoncki uchwalił pożyczkę na 100 milionów franków za pomocą wydania rent.

Londyn, 21. października. *Economist* żąda, ażeby Anglia niepopierała zasady absolutnej neutralności, lecz żeby podnosiła głos przeciw wszelkiej gwałtownej interwencyi w środkowych Włoszech.

Turyn, 19. października. Świetnemu wjazdowi Króla Wiktora Emanuela do Genuy nieasystowało duchowieństwo. *Opinione* sądzi, że kongres powinno poprzedzić rozbrojenie i zawieszenie broni między Romagnią i armią papieską. — Guiseppe Sa Farina doradza przywrócenie dawnego towarzystwa „Associazione unitaria italiana" pod honorową prezydenturą Garybaldego. — Liczba uwięzionych w Parmie wynosi podług dziennika *Stafetta* 20 głów. Także major żandarmeryi ma być pociągnięty do odpowiedzialności za to, że niestawił oporu pospólstwu.

Florencya, 19. października. Nowy minister wojny Cadorna oświadcza, że głównym zamiarem jego jest zjednoczenie z Piemontem pod względem wojskowym.

Neapol, 15go października. Książę Petrulla przyjedzie tu z Wiednia na wezwanie Jego królew. Mości i zabawi przez cały tydzień.

Berlin, 21. października. Jego królewiczow. Mość książę Rejent odjedzie jutro zrana o godzinie 8. do Wrocławia. Towarzyszyć mu będą: Książęta Fryderyk Wilhelm i Albrecht (syn), minister spraw zewnętrznych baron Schleinitz, rzeczywisty tajny radca Illaire, jenerał-lejtnant Bonin, jenerał-majorowie Manteuffel i Alvensleben marszałek dworu hrabia Pückler, jeneralny intendant szambelan Hülsen i wiele innych dygnitarzy.

Monachów. 23. października. Małżonka księcia Adalberta bawarskiego powiła wczoraj szczęśliwie syna w Madrycie. Książę Adalbert uważany jest jak wiadomo za następcę Króla greckiego.

Madryt, 21. października. Marszałek O'Donnel oznajmił Kortezom, że rząd hiszpański kazał swemu konzulowi wyjechać z Tangeru. Spodziewają się, że jutro oznajmi rząd Kortezom wypowiedzenie wojny Cesarzowi marokańskiemu.

Wiadomości handlowe.

(Targ na bydło we Lwowie.)

Lwów, 25. paźdz. Na wczorajszy targ bydła rzeźnego przypędzono 197 sztuk wołów, mianowicie z Szczerca 10 sztuk, z Bóbrki 4 stada po 12, 10, 9 i 6 sztuk, z Rozdołu 5 stad po 8, 7, 14, 15 i 14 sztuk, z Wybranówki 14 sztuk, z Dawidowa 50, z Żyrawy 2 stada po 11 sztuk a z Brzozdowiec 6 sztuk. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu 180 sztuk na potrzeb miasta i płacono za woła, mogącego ważyć 290 ℔ mięsa i 28 ℔ łoju, 47zł. 50c.; sztuka zaś, którą szacowano na 350 ℔ mięsa i 46 ℔ łoju, kosztowała 59zł.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 25. października.

Hotel rosyjski: PP. Radziejowski Edw., z Wiednia. — Br. Spinette W. i Brechler Jan, c. k kapitanowie, z Krakowa.

Hotel europejski: Augustynowicz Bronisław, z Woszczaniec.

Hotel Langa: Merey Mikołaj, c. k. pułkownik, z Rzeszowa. — Soroczyński Roman, c. k. kapitan, z Ch ronowa — Bartenstein Antoni, c. k. porucznik, z Janowa.

Hotel Kuhna: Blumenfeld Wolf, z Łanek małych. — Rulikowski Kajetan, z Świtarzowa. — Smarzewski Alexander, z Artasowa. — Szemelowski Teodor, adw. krajowy, ze Sambora.

Dom zajezdny nr. $204^2/_4$: Pischtek Tomasz, z Zaszyc.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 25. października.

PP. Gregorowicz Tytus, dr. praw., do Stanisławowa. — Gradian Bogusz, do Brzeżan. — Mazaraki Stefan, do Stanisławowa. — Nakwaski Jan, do Polski. — Pietrzycki Wiktor, do Artasowa. — Lenczowski Józef, c. k. prz. pow., do Jazłowiec. — Boczarski Mich., c. k prz. pow., do Ustr yk. — Zulauf Julian, c. k. prz. pow, do Szczerca. — Br. Schlechta, c. k. fml, do Dobrosina. — Zachariasiewicz Mikołaj, do Lipowiec. — Duchnowski Józef, c. k. prz. obw., do Żółkwi. — Dillmont Rud., c. k. kapitan, do Węgier.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 24. października.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
	'''					
7. god. zrana	322 08	+ 9.2°	85.1	połud.-wsch.	mi.	pochmurno
2. god. po poł.	323.00	+ 15.8°	64 5	południowy	„	„
10. god. wiecz.	323.83	+ 10.6°	88.5	„	sł.	jasno

TEATR.

Dziś również na scenie polskiej komedye: „**Córki na wydaniu**“ i „**Błażek opętany.**“

Jutro opera niem.: „**Nocleg w Grenadzie.**“

Kurs lwowski.

Dnia 25 października		gotówka		towarem	
		zł.	c.	zł.	c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	74	5	81
Dukat cesarski	„ „	5	81	5	90
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	92	10	11
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	90	1	95
Talar pruski	„ „	1	85	1	90
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	82	—	82	50
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	71	17	71	92
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	75	25	75	95

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 25 październia		zł.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	wal. austr.	—	—
„ przedał „ „ 100 po		82	50
„ dawał „ „ 100		82	—
„ żądał „ „ 100		—	—
Wartość kupona od 100 złr.		1	33

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 25 października

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. —.— Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 75 80 Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zl. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 71. ; po $4^1/_2$% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. po 3% za 100 zł. —.—; po $2^1/_2$% za 100 zł. —.—; po 1% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —.—; z r. 1839 za 100 zł. —.—. z roku 1854 za 100 zł. —.—. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po $4^1/_2$% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. —.—; po $2^1/_2$% za 100 zł. —.—; po $2^1/_4$% za 100 zł. —.—; po 2% za 100 zł. —.—; po $1^3/_4$% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. —.—: po $4^1/_2$ za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu —.—; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1869 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 883 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 197.50; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. —; towarzystwa kolei żelaznej państwa —.—; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —.—; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —.—; lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. —.—: Lloyda w Tryeście po 500 złr —.—.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka —.—; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 106 50. Berlin za 100 talarów —.— Wrocław za 100 talar. —.—. Frankfurt n. M. za 100 zł. połudn. niemieck. waluty —.—. Genua za 100 lirów piemonckich —.—. Hamburg za 100 marko banko —.—. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 124 50. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. —.—. Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich —.—. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5 92, dukaty ces. pełnej wagi. —.—, korony —.—, półkorony —.—.

KRONIKA.

(Ostatni karabinier austryacki.) W Pradze pochowano dnia 18. b. m. ostatniego reprezentanta rozwiązanego roku 1798 pułku karabinierów Cesarza Franciszka, c. k. majora Karola Lohr. Urodzony roku 1778 wstąpił do pułku tego 26. lipca 1797, a dnia 3. maja 1800 walczył w bitwie pod Engen, gdzie kula kartaczowa zraniła mu nogę prawą. Za okazaną waleczność mianowano go 1. lipca 1800 porucznikiem, a później jako niesposobny do służby polowej pełnił ją przy magazynach, mianowicie w oddziale moderunkowym, i z gorliwością niezmordowaną wybył w służbie tej lat 43. Ozdobiony był złotym krzyżem zasługi za 50letnią służbę. Obydwaj pozostali jego synowie są kapitanami w c. k wojsku.

(Do czterdziestu wychodźców żydowskich) przejeżdżało temi dniami przez Berlin do Ameryki. Żydzi ci są z Bydgoszczy i z Poznania.

(Epidemia na jaskółki) panuje w okolicach Raciborza już od połowy września. W jednej z gmin sąsiednich znaleziono w ciągu jednego tylko dnia przeszłego 100 martwych jaskółek.

(Sypialnia Ludwika XIV.), gdzie dawał ranne posłuchania i gdzie też śmierć go zapadła, stoi teraz po wyporządzeniu znowu otworem dla zwiedzających zamek wersalski. Łoże, nad sporządzeniem którego strawił Szymon Delobel, kamerdyner królewski całych lat 12, miało być pieścidłem i dziwowiskiem ówczesnem, a kotarę i zasłony haftowały panny St. Cyr. Zasłony te dostały się po rewolucyi do Niemczy, gdzie je później Ludwik Filip nabył za gotowe pieniądze. Pokoje przytykające do tej sypialni, niegdyś zwyczajny przybytek Ludwika XVI. i Maryi Antoniny, są od niejakiego czasu znowu zamknięte, a publiczność nie ma już wolnego tam przystępu.

Rozmaitości nr. 43.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

1. Adam Mickiewicz przez Placyda Szcz. (C. d.)
2. Zbiory archiwalne. Fr. X. Puławski uwalnia dobra Wielkie oczy od obowiązku zaopatrywania wojska.
3. Pamiętnik ostatniej wojny Kafrerskiej.
4. Para w starożytności.
5. Dzieło pani Fanny Loviot.

Główny Redaktor *M. Szczeniawa Sartyni.* — *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*